

Posudek na bakalářskou práci Adama Šťasty

Srovnání politiky Johnsonovy a Nixonovy administrativy ve vietnamské válce

Autor této zdařilé bakalářské práce si vytýčil za cíl srovnat přístup dvou amerických administrativ k válce ve Vietnamu, a to ve třech směrech – v samotném způsobu vedení vietnamské války, v její kontextualizaci v rámci studenoválečného konfliktu a v prezentaci americké veřejnosti. Dospívá k závěru, podle nějž Nixonova administrativa byla ve svém přístupu k válce ve Vietnamu „poněkud flexibilnější než Johnsonova“ (s. 28), když namísto Johnsonova postupného zvyšování nátlaku na Severní Vietnam, jež se ukázalo jako neefektivní, doprovázel Nixon nutné stahování amerických vojáků z Vietnamu občasnými náhlými eskalacemi v podobě leteckých úderů i pozemních ofenziv, jakož i rozšířením války na území Laosu a Kambodži. V kontextu studené války se Johnson obával zapojení Číny i SSSR do konfliktu, zatímco Richard M. Nixon s Henrym A. Kissingerem využili strategie triangulární diplomacie i k prosazení svých cílů ve Vietnamu. A v neposlední řadě dokázal Nixon adekvátněji zareagovat na domácí odpor proti válce především samotným stahováním amerických vojáků a získáváním „běžných voličů“ na svou stranu.

S těmito závěry lze asi rámcově souhlasit, zároveň však dodejme, že zatímco Johnsonova administrativa čelila explozi protiválečných protestů pouze poslední rok své vlády (tj. od severovietnamské ofenzivy „Tet“ zahájené v lednu 1968, na což autor správně upozorňuje), tak Nixon mohl využít rovněž reakce „řadových Američanů“ či „mlčící většiny“ na excesy radikálních studentů v podobě pálení amerických vlajek, demolování univerzit apod. A jestliže se nakonec Kissingerovi podařilo na přelomu roku 1972-73 vyjednat s představiteli VDR vedle „čestného odchodu“ v podstatě pouze „dostatečný interval“ mezi stažením USA a pádem Nguyen Van Thieua, potom dodejme, že celkový výsledek nelze označit snad ani za příslovečné „Pyrrhovo vítězství“: Záběry severovietnamských tanků operujících v ulicích Saigonu a vyděšených uprchlíků snažících se přelézt plot americké ambasády – to vše pouhé dva roky po „čestném odchodu“ z války, jež si vyžádala 57 tisíc padlých amerických vojáků a stála 150 miliard dolarů – jen umocnily všudypřítomný a ve Spojených státech zcela bezprecedentní pocit naprosté deziluze z výkonu vlastní vlády, nastartovaný krátce předtím aférou Watergate.

Autor navíc správně upozorňuje i na zárodky strategie „vietnamizace“ konfliktu, prosazované Nixonem, již ovšem nalezneme už v roce 1968 u administrativy L. B. Johnsona, která ji však nestačila rozvinout (s. 13). Naopak pokud se týká neúspěchů Johnsonovy administrativy na mezinárodním poli, bylo by snad vhodné upozornit vedle neplodných

jednání se Severním Vietnamem či selhání rozhovorů se SSSR o omezení množství strategických zbraní, jež také dovedla k úspěchu až Nixonova administrativa v podobě smlouvy SALT (s. 34), rovněž na selhání politiky *bridge-building* vůči východoevropským zemím, jejíž limity odhalil rok 1968 a intervence pěti zemí Varšavského paktu v Československu.

To vše jsou však z mé strany spíše náměty k diskusi a dalšímu promýšlení tématu, zvláště pokud by se mu chtěl autor věnovat i v budoucnu. Jinak rád konstatuji, že Adam Šťasta prokázal schopnost práce s dostatečným (jakkoli nikterak impresivním...) množstvím odborné literatury i s několika prameny, vhodně aplikoval metodu komparace, přičemž si byl vědom jejích limitů a v neposlední řadě má jeho práce skutečně výbornou úroveň jak po stylistické, tak po gramatické stránce (množství jazykových prohrěšků je opravdu minimální, což velmi oceňuji). Autor navíc svůj text promyšleně rozdělil do dvou narativních a jedné komparativní kapitoly a dovedl jej k jasně formulovaným závěrům. Ze všech těchto důvodů doporučuji bakalářskou práci Adama Šťasty k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou *výborně*.

V Praze dne 17. 1. 2012

PhDr. Vít Smetana, Ph.D.

Oponent